

CENA
EGZEMPLARZA **10** GR**KRAKOWSKI**CENA
EGZEMPLARZA **10** GR**KURIER WIECZORNY**Adres redakcji i administracji: Kraków, ul. Mikołajska 3. Tel. Nr. 164-20. Redaktor naczelny i odpowiedzialny przyjmują w środy i piątki od godz. 18—19. Sekretarz redakcji przyjmuje codziennie od godz. 15—19 z wyjątkiem niedziel. Niezamówionych artykułów nie honorujemy. Redaktor naczelny: **BOGUMIŁ REMBOWSKI**

Nr 157

Kraków środa 25 sierpnia 1937 r.

Rok I

Trzeba wybierać:**TOTALIZM ALBO DEMOKRACJA!**

Od pierwszej chwili stawialiśmy kwestię jasno. W Polsce wytworzyła się taka sytuacja, że mamy przed sobą dwie ewentualności: albo Polska pójdzie na drogę rządów totalnych, albo oprze się na granitowych fundamentach Demokracji. — Innego wyjścia nie ma.

Za totalizmem opowiada się garstka kapitalistów, obszarników, oraz domorośli hitlerowcy z pod znaku oenerowców.

Ostatnie dni, a zwłaszcza dzisiejszy, uprzytomnił i przekonał kogo należy, że masy chłopskie robotnicze i pracownicze stoją siłą za demokratyczną formą rządzenia.

Obóz demokratyczny, w imie-

niu którego mamy zaszczyt przemawiać, domaga się zmiany ordynacji wyborczej, przeprowadzenia nowych, demokratycznych i uczciwych wyborów.

Domaga się swobód obywatelskich i wpływu na losy państwa.

Naród polski jest zdolny do największych ofiar na rzecz państwa, będzie je bronił do ostatniej kropli krwi, ale chce być wolnym, niezależnym.

Trzeba więc wysnuć wnioski z obecnej sytuacji!

Kraj odetchnie i zapanuje spokój, jeśli czynniki konstytucyjne uszanują wolę tych, na których Polska się opiera.

Z całą pewnością rząd urzędniczy, powołany przez Pana Prezydenta Rzeczypospolitej przeprowadzić może zmianę ordynacji wyborczej i rozpisanie nowych sprawiedliwych wyborów, a przekazując następnie władzę większości wyłonionej przez Sejm

Jesteśmy pewni, wierzymy, że większością tą będzie obóz demokratyczny, złożony ze Stronnictwa Ludowego, P. P. S. ugrupowań pracowniczych i lewicowych sfer legionowych.

Obóz ten stanowi dzisiaj potęgę, którą życie potwierdziło. Trzeba zadość uczynić tej sile w imię interesu państwa i jego

Twoje radio kiepsko działa?Oddaj je znanej
fachowej firmie**„RADJOFON“**Kraków, Rynek Gł. 5 tel. 158-06
do naprawy, a będzie grało jak noweistotnych nigdy nie zawodnych
w najcięższych chwilach obrońców.Polska musi być własnością
Narodu, który chce wziąć odpowiedzialność za losy Ojczyzny.Tylko nowe, demokratyczne i
sprawiedliwe wybory mogą się przyczynić do najskuteczniejszego rozwiązania dzisiejszej rzeczywistości!**Demonstracyjny strajk powszechny
Potężna manifestacja w Krakowie**

Polska Partja Socjalistyczna w Krakowie proklamowała na dzisiaj 24-godzinny strajk powszechny, obejmujący wszystkie zawody. Strajk ten miał na celu poparcie żądań chłopskich w związku ze strajkiem.

Odbyło się olbrzymie zgromadzenie przed Domem Górników, przy al. Krasińskiego 16. Udział w tym zgromadzeniu wzięło ponad 25 tysięcy uczestników.

Przemawiało kilkunastu mówców, m. in. M. Bobrowski, b. poseł Ciołkosz, Bator, Cekiera, mr. Mierzwa imieniem Stronnictwa Ludowego, Przybyś, Cyrankiewicz, Statter, Mułarz, Puchalska

Bocian, Z. Gross, Wilk, Sroka.

Drugie zgromadzenie odbyło się później pod pomnikiem Mickiewicza, dokąd uczestnicy przybyli w pochodzie.

Strajk kończy się dzisiaj o godzinie 24-tej.

Manifestacje socjalistyczne od

były się w spokoju i wykazały, że władze partyjne P. P. S. panują całkiem nad masami, które w sposób karny i zdyscyplinowany podporządkowały się ich dyrektywom i rozkazom.

Kraków wykazał dojrzałość i

kulturę organizacyjną. Nigdzie nie zakłócono spokoju, pomimo, że cały ruch w fabrykach i warsztatach pracy ustał.

Ten fakt podnosimy z uznaniem dla sfer kierowniczych, które umiały nie tylko z powagą strajk proklamować, strajk ten przeprowadzić, ale także z powagą zakończyć.

Jak już wspomnieliśmy, zapowiedziany 1-dniowy strajk powszechny, który miał charakter demonstracyjny, skończy się o godzinie 24-tej, razem ze strajkiem chłopskim!

Od redakcji

Jak na innym miejscu donosimy, w Krakowie trwa strajk powszechny. Jesteśmy jedynym piśmie krakowskim, który się

dziś ukazuje. Dlatego też Czytelnicy zechcą nam wybaczyć, zmniejszoną objętość numeru i usterki techniczne.

Czytajcie i rozpowszechniajcie**KRAKOWSKI KURIER WIECZORNY****jedyne demokratyczne pismo w Krakowie****Słoje do konfitur**1/4 ltr. 1/2 ltr. 3/4 ltr. 1 ltr. 1 1/2 ltr. 2 ltr.
—10 —15 —18 —20 —25 —30poleca **J. Diener** Kraków Szewska 20

Z dnia**Podczas sezonu martwego**

Sierpień — miesiąc urzędowego sezonu martwego. Ministrowie na urlopowach, w ministerstwach cisza przed burzą, tj. przed wygotowaniem budżetu, w wielkiej polityce pojawiają się od czasu do czasu błyskawice, na ogół nic się nie dzieje, coby wzbudziło silniejsze zainteresowanie.

Mimo to pogłoski o zmianach w rządzie nie umilkły. Ciągłe na ten temat się pisze, mimo że piszący mogą opierać się tylko na pogłoskach. A wiadomo, że pogłoski albo się sprawdzają albo i nie.

Ostatnie pogłoski wymieniają aż czterech generałów wchodzących w kombinację rządową. Są to: minister spraw wojskowych gen. Kasprzycki, wiceminister spraw wojskowych gen. Głuchowski, główny komendant policji gen. Zamorski i dowódca OK. Lwów gen. Tokarzewski. Jakie funkcje ministerialne każdy z wymienionych generałów ma spełniać, o tym pogłoski nie mówią. Ale tego można się domyśleć: generał potrafi być i ministrem handlu (już byli) i spraw wewnętrznych (już byli) i w ogóle kierować każdym resortem, który mu powierzą.

Dziwna rzecz, że teraz sięga się do generałów, pomijając pułkowników. A niedawne przecież czasy, kiedy ci byli w wyższym stopniu predysponowani do rządzenia. Tak, trochę ich jeszcze pozostało na stanowiskach III stopnia płac, ale do II już nie dosięgną.

NAJNOWSZE MASZYNY DO SZYCIA

po 150 zł.

Z długoletnią gwarancją
zakupisz tylko u**Blitza**Kraków,
Krakowska 36.

532/37

Pod włos...

Niema to jak handel zamienny
Naprzykład za jajko para butów,
Za litr mleka mieć zegar ścienny
A za auto dwie pary kogutów!
To może lekka jest przesada
Lec za tę ciężką pracę na roli
Jednak ludziom dać coś wypada
I głód na wsi też napewno boli...

„Joker“.

KŁOTNIA W RODZINIE...

Jeszcze przed ogłoszeniem wywiadu z płk. Kowalewskim, zarysowały się w dawnym obozie BBWR., silne rozdziewki.

Różnice poglądów, a raczej interesów, oraz wyścig o zdobycie wpływów na rząd coraz bardziej się potęgowały, aż wreszcie przeobraziły się w jawną walkę. Potworzyły się grupki i kokieterie na tle stosunku do OZONU i do pewnych ludzi, piastujących jeszcze kilkanaście miesięcy temu poważne stanowiska w administracji państwowej, a stojących dzisiaj poza OZONEM.

Najbardziej buńczuczna pozycja, niemal bojowa, zajął eksmitowany z Krakowa „Czas“. Zaprawdę, trudno zrozumieć skąd ten starsuszek czerpie

tyle energii. Ten typowy reprezentant interesów kapitalistycznych i obszarniejszych, rości sobie urojone pretensje do przewodzenia w dawnym obozie sanacyjnym. Wszystkich odsądza od czci i wiary, jakby conajmniej jutro konserwa objąć miała rządy. Na płk. Kowalewskiego rozniewał się srodcę, że nie bardzo się kwapł dopuścić książąt i obszarników do złobu, i że o PPS. śmiał się wyrazić pochlebnie. Otrzymał nieśczęsny zgrzybialec ostrą reprymendę od płk. Miedzińskiego w „Gazecie Polskiej“ i od b. posła Czapińskiego na łamach „Robotnika“. Ale czy to pomoże? W obozie p. Rutkowskiego, po ostatniej zwłaszcza jego wizycie w Krakowie wśród endeków coś się

psuje. P. Zarę złożył deklarację, która przedstawia związek Modej Polski w dziwnym świetle, a która w konsekwencji spowodowała jego odwołanie. Legion Młodych opuścił obóz, któremu nie dawno jeszcze wierność zaprzysięgał. „Strzelec“ zbliżył się do ZNP., który został przez polską prasę Goebbelrowską ochrzczony mianem komunizującego...

Sfery lewicowe zrywają z prawicą sanacyjną, zwłaszcza legionową. Słowem w dawnym obozie sanacyjnym panuje dekompozycja.

OZON ma skonsolidować społeczeństwo. Tymczasem chaos i właśnie nie przestają rozkładać obozu, który niegdyś zdawał się zakrzyżać życie polityczne Polski.

Jakże silnym refleksem odbija się od tego rozkładowego obozu, obóz przeciwny: demokratyczny!

I powiedzmy sobie jasno. Układ sił politycznych w Polsce zamkną się w trójkącie. Podstawę jego stanowią: Stronnictwo Ludowe i PPS, a wieżchołek Stronnictwo Narodowe. Endecy mają niewątpliwie swoich adherentów. Głównym ich koniem, to antysemityzm. Ale na dalszą metę koń ten nie wytrzyma. Już traci na wziętości! Pozostają chłopci i socjaliści w pośrodku pracownicy umysłowi i drobnomieszczaństwo. Chłopci przeżyją chwilowo ciężkie chwile. Nie mniej instynktem klasowym związani są ze światem pracowniczym, z którym wspólnymi siłami, w oparciu o cały obóz demokratyczny, torują sobie drogę do nowych wyborów a przez nie do władzy w państwie.

Pozostaje tzw. lewica sanacyjna. Pan Rybarski odsyła ją do obozu demokratycznego. Niewątpliwie, że tam jest jej miejsce. Boć ona stamtąd wyszła. Czołowy przedstawiciel endecji nie lęka się frontu demokratycznego. Zdaniem jego nie trafi on do ucieczki i przekonania mas narodu. Niech się ludzi. Obóz demokratyczny pociągnął za sobą masy panie Rybarski, i to właśnie nie daje panu spokoju. Pan przewodnisz żyłkowo i tehórzom, którzy mordują 5-letnie dzieci i urządzają burdy na uniwersytetach, oraz wyczyniają „odruchy“. Masy nie stoją za wami panowie endecy. Dlatego przyszłość nie do was należy! Polskę omal nie zgubiliście, gdyście byli przy władzy. Jutro Polski spocznę w silnych i wypróbowanych dłoniach obozu demokratycznego. Dzień ten już nie daleki.

Ster.

RÓŻNE ZAPATRYWANIA NA BILANS HANDLOWY

Nasz bilans handlowy za rok bieżący kształtuje się biernie. Czy jest w tym zjawisku jakiegoś niebezpieczeństwo, czy nie? Różne były i są na to zapatrywania. Podczas kampanii wyborczej w r. 1930 powiedział ówczesny premier prof. Bartel, że nic nie należy sobie robić z bierności bilansu handlowego — Polska to wytrzyma. Inaczej zapatrywał się na tę sprawę minister przemysłu i handlu gen. Zarzycki, który w Sejmie oświadczył, że musi z handlu zagranicznego wygospodarować 500 milionów rocznie, ponieważ są mu potrzebne. W rzeczywistości wygospodarował coś nad połowę, zaś jego następcy jeszcze mniej.

Taka jest sytuacja faktyczna. Faktem jest, że i przywóz i wywóz powiększają się, ale granice ich są ograniczone. Wiadomo, że traktaty handlowe z zagranicą opierają się obecnie przeważnie na kontyngentach, są poniekąd handlem wymiennym. Z tego wynika, że naszego wywozu nie możemy, jak byśmy chcieli, powiększyć, a czy możemy nasz przywóz ograniczyć? Bardzo trudno, ponieważ już jest ograniczony do najniższych granic. Jeżeli chcemy utrzymać poprawę koniunktury, nie możemy jeszcze silniej ograniczyć przywóz wełny, bawełny, różnych metali, nawet maszyn i wyrobów precyzyjnych — na to żadne narzekania nie pomogą.

Teraz wywóz — czy można go powiększyć? Czytaliśmy właśnie dziś,

że Polska przestaje być krajem wywożącym zboże. Produkcja jego od lat stoi prawie na jednym miejscu, zapotrzebowanie wewnętrzne rośnie tak, że — wedle tego dziennika — Polskę w dziedzinie zbożowej stanie się samowystarczalną, nadwyżek na wywóz nie będzie. Wywożymy węgiel, naftę, benzynę, cukier — jest to wyraźny wywóz dumpingowy. Wysokie ceny wewnętrzne na te artykuły muszą pokrywać deficyt wywozowy — skutek jest ten, że w kraju towary te są droższe niż zagranicą.

Bierny czy czynny bilans handlowy ma dla nas — mimo lekkiego traktowania — wielkie znaczenie. Polska nie ma dochodów z kolonii, żegluga, turystyki itd. — za bierny stan handlu musi płacić gotówką. A skąd ją wziąć? Pożyczkami wiecznemu żyć nie można, tem mniej, ile że pożyczki zagraniczne nie syją się nam z rękawa. Co więc robić? To jest rzecz rzućmy — eobną. Jneąnmdeabliskie-ga czą polityki gospodarce rządu. Nie wystarcza chronić walutę za pomocą restrykcji dewizowych, ponieważ i te kiedyś muszą się skończyć. Przywóz w większych dawkach krępować niemożna, ponieważ przypłaciłibyśmy to skurczeniem się koniunktury gospodarce. Forsować w dalszym ciągu dumpingowy wywóz też nie prowadzi do celu. A zatem — poprawić należy nad tym zagadnieniem poważnie i szybko. Sama równowaga budżetu państwowego nie uratuje sytuacji.

Luizyt — rosa śmierci może zamieniać miasta w cementarze

Prasa i radio doniosły nie dawno, że pewien amerykański student chemii, a zarazem uczeń szkoły wojskowej, wynalazł nowy gaz trujący o tak wielkiej mocy, że działaniu jego nie potrafi się przeciwstawić żadna z istniejących dotychczas masek gazowych. Pomysł używania gazów trujących do celów bojowych jest bardzo stary. Już, zdaje się Spartańskie w czasie wojny peloponeskiej spalali substancje, zawierające arsenik i siarkę, w celu otrzymania dymów trujących. Arab Hassan Abrammah opisuje w roku 1275 dość szczegółowo skutki gazów trujących, otrzymywanych ze spalania substancji, których częściami składowymi były arsenik i opium.

Wielki Leonardo da Vinci proponował stosowanie dymów zawierających pary arsenowe. Chemik Johan Glauber, podczas najścia Turków na Europę wysunął myśl zwalczania wroga za pomocą granatów dymotwórczych i pocisków zapalających, napełnionych terpentyną i kwasem azotowym.

PRÓBY NAPOLEONA III-GO

Podczas wojen napoleońskich stosowano bomby naładowane związka-

mi arsenowymi. Wiadomo też, że Napoleon III-ci polecił w roku 1865 zrobić doświadczenia z pociskami, zawierającymi gazy duszące. Podczas owych doświadczeń ginęło dużo psów, po czym próby przerwano, uważając je za barbarzyńskie.

Od tego czasu pomysł gazów jako środka bojowego, był zapomniany. Dopiero w czasie wojny światowej na froncie zachodnim zastosowano obustronnie, gazy ze strasliwym skutkiem. I od tego czasu w opinii wszystkich przyszła wojna będzie wojną gazową.

54 SUBSTANCJE

W okresie wojny światowej wypróbowano w laboratoriach i na polach walki 54 substancje w zakresie wojny chemicznej. Z tych wszystkich substancji, nie więcej jak osiem, miało wydajny efekt bojowy.

Dlatego też wiadomości o groźnym wynalazku owego studenta amerykańskiego nie można traktować zbyt tragicznie. Z przytoczonych liczb widać jasno, że nie tak łatwo jest wyprodukować nowy, jeszcze bardziej trujący środek chemiczny. Bardzo często zdarza się, że środek taki, działający nadzwyczaj gwałtownie w laboratorium,

przy zastosowaniu go w warunkach naturalnych wykazuje wiele błędów o ile chodzi o wartość bojową — a więc jest łżejszy od powietrza, rozkłada się łatwo przy zetknięciu wilgocią itd.

Środki trujące, stosownie do ch działań na ludzki organizm, dzielimy na duszące, trujące, łzawiące itd.

Gazy duszące atakują drogi oddechowe, wywołuje silny kaszel i skurcz krtani, uniemożliwiający oddychanie. Do tej kategorii gazów należy chlor, zastosowany przez Niemców pod Ypres; posiada on barwę żółto - zieloną i specyficzny zapach, tego rodzaju, co zapach chlorku do prania.

FOSGEN

Znacznie bardziej niebezpieczny jest fosgen. Jest to gaz bezbarwny, a woń jego przypomina chloroform. W czasie wojny światowej stosowano również chloropikrynę, zwaną przez Anglików „gazem wymiotowym“.

W czasie wojny światowej rzadziej były stosowane gazy trujące z powodu pewnych trudności technicznych. Są one przeważnie łżejsze od powietrza i dlatego w otwartym terenie trudno jest osiągnąć dostatecznie silne ich działania. Do gazów trujących zaliczamy cjanowodór, dwutlenek węgla i związek azotowe.

W odróżnieniu od gazów duszących, gazy trujące nie wywołują obja-

wów pporażnienia dróg oddechowych. Gazy te działają na krew. Śmierć za trutego takim gazem następuje wskutek tzw. wewnętrznego uduszenia.

„KRÓL GAZÓW, TRUJĄCYCH“

Głównym przedstawicielem grupy środków bojowych parzących jest iperyt, dla wielkich zalet bojowych zwany „królem gazów“, albo też „gazem musztardowym“, ze względu na zapach.

Jest to płyn, który doskonale wsiąka w skórę i bez trudności przenika odzież, gumę itd. Tylko tkaniny nasyczone specjalnym pokostem są dla niego przez pewien czas nie przenikliwe.

Iperyty jest bardzo trwały, dlatego też pozostałe po nim plamy trzeba starannie niszczyć. Działanie szkodliwe iperytu polega na wywołaniu stanu zapalnego skóry, który prowadzi do powstawania odnawiających się ciągle owrzodzeń. Poza tym iperyt wywołuje zaburzenia wszystkich ważniejszych narządów w organizmie.

Podobnie, ale jeszcze silniej od iperytu, działa amerykański Luizyt zwany „rosą śmierci“. Jest to płyn o zapachu pelargonii. Luizyt odkryto przed samym końcem wojny światowej i nie zdołano go wypróbować w warunkach bojowych. Luizyt jest gazem strasnym, który kwitnące miasto może zamienić w cementarze.

PRZENAGLONA PORTUGALIA

Praga, w sierpniu.

Portugalia, która od samego początku nie ukrywa swych sympatii dla generała Franca, przeciągając w ten sposób wojnę domową w Hiszpanii, odwołała swego posła z Pragi i zerwała stosunki dyplomatyczne z Czechosłowacją. Krok ten nastąpił tak niespodziewanie, że światowa opinia publiczna — jak wynika z głosów prasy zagranicznej — nie znajduje dlań usprawiedliwienia a raczej wiąże go z ogólną kampanią, jaką przeciw Czechosłowacji oddawna prowadzi Trzecia Rzesza, której wpływy w Portugalii w ostatnim czasie są znaczne.

Przebieg zatargu znany jest już z depezy urzędowych. Jako powód Portugalii podaje, że Czechosłowacja rzekomo pod naciskiem państwa trzeciego odmówiła Portugalii dostarczenia jej broni. Jak ze strony Czechosłowackiej zaznacza się, w ostatnim czasie rząd portugalski prowadził rokowania z jedną z czechosłowackich fabryk broni w sprawie dostawy broni i w tej sprawie zwrócił się również do czechosłowackiego ministerstwa spraw zagranicznych celem uzyskania zgody na tę transakcję. Ponieważ okazało się, że ze względu na dawniejsze zobowiązania mianowicie względem armii czechosłowackiej firma ta nie będzie w stanie dostarczyć wymaganego typu i w wymaganych terminach, zaproponowano rządowi portugalskiemu dostarczenie innego typu używanego w armii czechosłowackiej, pomimo że rząd portugalski w między czasie rozporządzeniem z dnia 1 sierpnia wykluczył firmy czechosłowackie z postępowania ofertowego. Na ponowną propozycję dostawy innego typu broni rząd portugalski obstawał przy pierwotnym żądaniu a w propozycji tej widział odrzucenie zamówienia i w dniu 18 sierpnia odwołał

swego posła z Pragi.

W praskim komunikacie urzędowym stwierdza się, że między Czechosłowacją i Portugalią nie było żadnych politycznych ani dyplomatycznych konfliktów i że w historii stosunków międzynarodowych jest to odosobniony wypadek formalnego, jednostronnego zerwania stosunków dyplomatycznych z powodu niedoszyłych do skutku interesów handlowych.

matycznych z powodu niedoszyłych do skutku interesów handlowych.

W dalszym komunikacie stwierdza się, że naiwne są twierdzenia, jakby Czechosłowacja kierowała się względami politycznymi i jakoby postępowała pod naciskiem państwa trzeciego. Niektóre pisma zagraniczne, zwłaszcza włoskie i niemieckie twier

540.000 bogaczy w Polsce

Wedle naszych zasad podatkowych bogaczem jest ten, który ma najmniej 1500 zł. rocznego dochodu. Ta kwota uznana została jako „minimum egzystencji“, od której już płaci się podatek osobisto-dochodowy. 1.500 zł. rocznie, tj. 125 zł. miesięcznie robi u nas człowieka „bogaczem“, mimo że każdy wie, że z tej kwoty rodzina żyć nie jest w stanie.

Dajmy na to, że 1500 zł. uznane jako źródło podatku bezpośredniego, jest w pojęciu ludzi, mających dziesięć razy tyle rocznie, są rzeczywiscie „bogactwem“. Iluż ludzi w Polsce zaliczyć można do tej „szczęśliwej“ kategorii? Na 34 miliony mieszkańców płaci podatek dochodowy okragło 540.000 osób — tylu mamy „bogaczy“, tj. zarabiających 1.500 zł. wyżej rocznie. W tej półmilionowej liczbie ogromną przewagę — bo okragło 54 proc. — stanowią właśnie ci, którzy mają właśnie 1500 zł. rocznie — sumę, którą w innych krajach zalicza się do dochodów poniżej najskromniejszej stopy życiowej. Tych połowa od 540.000, tj. 270.000 ludzi stanowi stos pacierzowy podatkowi dochodowego — czy zachodni Europejczyk: robotnik angielski i francuski potrafi to pojąć?

Pozostaje więc, zdawałoby się, przeszło ćwierć miliona ludzi, których wedle naszych skromnych pojęć można zaliczyć do prawdziwych bogaczy. Gdzie tam! Inne, tj. 1500 zł. rocznie dochody — mówimy wyłącznie o pracy najmniejszej z wyklučeniem dochodów tzw. fundowanych: z handlu, przemysłu, ziemi, itd. — ma grupka ludzi w bardzo skromnych granicach. I tak tylko 25 proc. zarabia do 3600 zł. rocznie, 14 proc. do 6000 zł., 5 proc. do 12.000 zł., a tylko 1 proc. powyżej 12.000 zł. rocznie. U nas np. dochód 3.600 zł. rocznie, tj.

300 zł. miesięcznie uważa się za wysoki, tymczasem w normalnych warunkach powinien to być dochód minimalny, a taki dochód ma u nas zaledwie około 6 proc. pracujących.

Wśród ludzi nie pracujących, żyjących z podanych wyżej źródeł, stosunek jest daleko lepszy. Wśród kupców, przemysłowców, rolników itd. ma przeszło 12 proc. dochód roczny od 6 do 24000 czyli akurat podwójną ilość ludzi, co wśród pracowników najemnych.

Należy też wspomnieć, że dochód tej ostatniej kategorii ludzi w ostatnich znacznie spadł. Podczas gdy — dla porównania — w r. 1929 jeszcze blisko 300.000 pracowników zarabiało 2500—3600 zł. rocznie, to obecnie tylko 135.000 ludzi zarabia tę z pewnością nie wysoką sumę. Skutek tego ogromnego spadku zarobków objawia się katastrofalnie w konsumpcji, która w okresie tych lat spadła blisko o połowę.

To też Polska w statystyce światowej zajmuje pierwsze miejsce co do spożycia żyta i kartofli. W żadnym kraju europejskim nie spożywa się tyle czarnego chleba i ziemniaków, co u nas. We Francji, w Anglii, w Rosji (przedwojennej) je się, względnie jado tylko biały, pszenny chleb. Pamiętamy, że w pierwszych tygodniach po zajęciu Lwowa przez wojska rosyjskie (początek września 1914) chłopci z Podola rosyjskiego przywozili do Lwowa tysiące fur naładowanych białym chlebem — wywołało to u przyzwyczajonych do czarnego chleba Lwowian — zdziwienie i zadowolenie.

Nie dziwnego, że u nas mówi się o biedzie. Jeżeli zarabiający 1500 zł. rocznie już uważany jest za „objekt podatkowy“ — jakże inaczej można nazwać stan, w jakim żyjemy?

dziły bowiem, że stanowisko Pragi nadyktowane zostało przez Moskwę. To właśnie twierdzenie daje powód do przypuszczeń, że chodzi w tym wypadku o inscenizację nowej kampanii antyczechosłowackiej przez Trzecią Rzeszę. Zrozumiała to Anglia, której prasa, nawet konserwatywna ostro potępia metody, jakie w ostatnim czasie przez niektóre państwa totalne stosowane są w stosunkach międzynarodowych.

W Pradze nie tracą spokoju i równowagi. W ostatnich latach Czechosłowacja atakowana była nie z jednej tylko strony i zawsze zdołała zyskać uznanie ze strony tych, którzy zdają sobie sprawę z roli, jaką Czechosłowacja odgrywa w Europie środkowej. Czechosłowacki minister spraw zagranicznych dr. K. Krofta udzielił w tych dniach wywiadu prasie czechosłowackiej i oświadczył, że Czechosłowacja uczyniła wszystko, co z jej strony było możliwe, aby zapobiec incydentowi. Usiłowania te, jak stwierdza minister, natrafiły na taką nieustępliwość, spotkały się z brakiem zrozumienia dla naszego stanowiska, że wszelkie dalsze wysiłki w tym kierunku były bezskuteczne.

Konflikt między Portugalią a Czechosłowacją ma de facto charakter handlowy a jeśli obca propaganda chce z tego powodu wszczynać kampanię przeciw Czechosłowacji, to z góry ponownie przygotowana musi być na niepowodzenie, gdyż trudno będzie znaleźć forum międzynarodowe, które nie przyznałoby racji rządowi praskiemu i któreby z niedoszyłej do skutku transakcji handlowej wysnuwało wnioski polityczne. Portugalia zresztą prędzej czy później zmuszona będzie jasno oświadczyć do czego krokiem takim zmierzała i co właśnie chciała osiągnąć. Incydent świadczy jeszcze o tym, jak dalece przeładowana jest Europa materiałami wybuchowymi i ile jest jeszcze czynników, które wprowadzawszy nowe metody w stosunki międzynarodowe, szukają byle pretekstów, by tylko wzniecić pożar.

St. Dąbrowski.

„KING“

Pierwszorządny lakier do robót zewnętrznych i wewnętrznych, śnieżno biały połysk porcelanowy. Do nabycia we wszystkich sklepach 533/37

BIURO 518/37
BUCHALTERYJNO-REWIZYJNE
I. Grünbaum
Kraków, Floriańska 44. II. p. 17a
Tel. Nr. 181-69
Zakłada księgi — sporządza bilanse, rozliczenia — nadzór, porady buchalteryjne i przyjmuje również prace na prowincji
KUPON UPRAWNIAJĄCY DO BEZPŁATNYCH PORAD

PORTRET OJCA

„Pieniądze nie grają roli“ stwierdził przybyły.

Wśród nagich ścian nędznego atelier słowa te brzmiały jak muzyka sfer. Wielka kosztowna szpilka tkwiąca w krawacie, gruby łańcuch do zegarka i liczne pierścienie u rąk jakby podkreślały to niecodzienne zdanie.

„Przyjdzie mi z łatwością“ — szepotał malarz, chwytając tylko z trudem oddech — „wykonać zamówiony portret“.

„A więc jednak miałem rację. Moja żona sądziła, że pan tego nie będzie mógł dokonać“.

„Nie widzę żadnych trudności. Czy nie byłby pan łaskaw zaraz usiąść do pozowania?“

Ja? Nie potrzebuję swego portretu. Jeśli chcę zobaczyć swoją twarz, patrzę po prostu do lustra“.

„Kogóż więc mam malować?“

„Nie powiedziałem panu jeszcze? Mego ojca!“

„Bardzo proszę. Kiedy wolno mi oczekiwać wizyty starszego pana?“

„Wizyty mego ojca? Kiepski dowcip. Mój ojciec nie żyje już od 30 lat“.

„Czyż był pan tak łaskaw przynieść jego fotografię?“

„Fotografię? Fotografię? Ależ mój Kochany, gdybym miał fotografię nie

musiałbym przecież zamawiać portretu“.

Malarz widział jak powoli ponętne zamówienie rozplywa się w nicłość.

„Nie posiada pan żadnego najmniejszego choćby szkicu?“

„Co pan sobie myśli? Dla takich głupstw nie mieliśmy wówczas pieniędzy. Byliśmy bardzo biedni. Dopiero ja zdobyłem ten kolosalny majątek. Niedawno kupiłem sobie pałac. Powiadam panu, pałac pierwszorządny, ale na wszystkich ścianach wiszą portrety jakichś przodków. Co ja mam począć z tymi obcymi przodkami? Moja żona powiada, bym ich po prostu adoptował i podawał za własnych przodków. Ale ja chcę mieć portret mego własnego ojca. Pan jest przecież malarzem. Pan to chyba potrafi, pan musi to umieć. Jeśli będę zadowolony dam panu sportretować mego dziadka, ewentualnie nawet mego pradziadka. Ale to na razie jest tylko w projekcie... nie obowiązujące... Rozumie mnie pan?“

Zrozpaczony malarz bił się z myślami „Dobrze“ — powiedział wreszcie. „Namaluję pańskiego ojca, niech pan mi tylko opisz jego wygląd. Wedle pańskich wskazówek zrobię portret.“

„Proszę bardzo. Mój ojciec był wysokim mężczyzną o szerokich barkach, jasnych włosach i brodzie. Był zawsze na ciemno ubrany. Wystarczy to panu?“

„Czy był podobny do pana?“

„Zupełnie nie. Ja wdalem się w mą nieboszczkę matkę“.

„To już specjalny pech. Jak wyglądał jego nos?“

„Był prosty“.

Malarz zrobił szybko szkic „Mniej więcej tak?“

„Nie szerszy“.

Po 20 projektach najrozmaitszych nosów przybyły zdecydował się na jeden z nich.

Tyle samo trwał dobór oczu, uszu, czoła i innych szczegółów wyglądu nieboszczyka.

„Teraz już wiem wszystko“ — oświadczył malarz. „Za 3 tygodnie mo że pan się zgłosić po odbiór portretu“.

Zamawiający zjawił się po 3 tygodniach punktualnie.

„Jest pan gotów?“

„Tak mój panie: tu jest portret nieboszczyka ojca pana“.

Malarz jednym ruchem ściągnął płótno odkrywając sztalugę.

„Ojciec!“ — wykrzyknął przybyły „Ojciec!“

Łzy wzruszenia płynęły nieprzerwanie z jego oczu.

„Drogi ojciec“ — mówił on zbliżając się do portretu — nareszcie mam twój obraz. Powieszę go w mojej sypialni, aby zaraz po obudzeniu móc z tobą rozmawiać. Muszę ci wszystko opowiedzieć co się od wtedy działo. Będzisz wisiał w złotych ramach“.

Długą godzinę trwała ta przerywana łaźmi rozmowa z obrazem. Wreszcie zwrócił się do malarza.

„Jest pan zadowolony“ — pytał się malarz, który czuł się nie swojo.

„Oczywiście! Zadowolony! Bardzo zadowolony! Niezwykle zadowolony!! — Mój Kochany! Ale gdyby pan nie był mi powiedział że to mój ojciec, nigdy nie byłbym go poznał“.

Myra Gruenberg.

W niedzielę dnia 29 bm. godz. 16-ta odbędzie się w sali Zw. Żydów Uczestn. Walk o Niepodległość Polski **RYNEK Gł. 12 II. p.**

KIERMASZ

który urządza Drużyna Kadrowa pod protektoratem p. Dyr. Singera

W programie loteria fantowa i liczne niespodzianki — Własny Jaz — Suty podwieczerek bezpłatnie. Wstęp 50 gr.

